

İSİMLER

Varlıklara ad olan kelimelere **isim** denir.2'ye ayrılır.

Özel İsimler : Tek olan ve diğer canlılar içinde tam bir benzeri bulunmayan varlıklara verilen isimlerdir. Bunlar insan isimleri, kurum-kuruluş ,okul, millet, din, kıta ve ülke isimleridir.

احمد پاکستان – پاکستانی انقرہ یونیورسٹی اسلام آباد ترکی اردو ایشیا

Cins İsimler : Aynı cinsten birçok varlığın ortak olan ismine ‘cins’ isim denir.Organ, akrabalık isimleri, hayvan, bitki, meslek, giyecek, yiyecek, sayı, zaman ve soru kelimeleri cins isimlerdir.

بابا گھوڑا گل میز کتاب دل ڈاکٹر چائے ایک صبح کب

İsimlerde Erillik (Müzekkerlik) ve Dişillik (Müenneslik)

Urdu Dili ve diğer Hint dillerinde canlı ve cansız bütün türlerde erillik ve dişillik ayrımı vardır ve bu büyük bir önem taşır.Canlılarda bu ayrımı yapmak kolaydır,cansız türlerde erillik ve dişillige ait bir işaret olmadığı için güçlük ortaya çıkmaktadır. Canlılar için kurallar belirlemek gerekmez çünkü onların erillik ve dişillikleri doğaldır ve gerçektir.

باب / ماں بہن / بھائی بیل / گائے نانا / نانی دادا / دادی عورت / بیوی بیٹا / بیٹی

Ancak cansızlarda bu ayrımı yapabilmek için bir takım kurallar çıkarılmıştır.

Bu kurallar şöyledir;

- 1) Sonu ا (Elif) ile bitiyorsa bu kelimeler genellikle **erildir**.

گھوڑا لڑکا کتا

- 2) Sonu ‘ا‘ ya da ‘ہ‘ ile biten Farsça ve Arapça kelimeler de bu kurala bağlıdır.

دروازہ خدا بندہ

- 3) Sonu ی ile biten kelimeler genellikle **dişildir**.

کرسی لڑکی بلی باجی لومڑی

4) Bütün dil isimleri dışıdır.

چینی ینگریزی فارسی عربی اردو ترکی

İSTİSNALAR :

1) Farsça ve Arapça'da öyle sözcükler vardır ki sonu 'ه' ile bitse de kelime doğalında dışıdır.

سلطانہ ملکہ والدہ

2) Bazı kelimelerin sonu 'ا' ya da 'ه' ile bitmesine rağmen dışıdır.

مالا (kolye) چڑیا چھالیا (biber) فضا (uzay) کھٹا (ekşi,ham) گھوسی (çoban)

3) Bazı kelimeler de 'ی' ile bitmesine rağmen erildir.

دہی موتی گھی پانی بھائی آدمی موتی

İSİMLERİN CİNSİYETLERİ VE ÇOĞUL YAPMA KURALLARI

Eril İsimler : Genellikle sonu 'ا' ya da 'ه' ile biten kelimeler erildir.

کپڑا دریا پروانہ کمرہ راستہ حقہ سونا (-uyu)

1) Bu tür sonu 'ا' ya da 'ه' ile biten isimlerin çoğul halini yapmak için bu harfler

düşer. Yerine ے getirilerek isimlerin çoğul halleri yapılır.

لڑکا ← لڑکے طوطا ← طوتے

طالبہ ← طالبے
بیٹا ← بیٹے
بچہ ← بچے
کارخانہ ← کارخانے

Not: Sonu ا یا da ہ ile biten ve Arapça –Farsça’dan Urdu diline geçmiş olan bazı kelimeler çoğul yapılırken bu kurala uymaz.

ابا بابا صحرا چاچا دریا

2) Sonu ا یا da ہ ile bitmeyen eril isimleri çoğul yaparken kelimedede hiçbir değişiklik yapılmaz. Bunların tekil mi yoksa çoğul mu olduğunu ہونا mastarı çekim eklerinden anlarız.

گھر قلم سیب کلاس درخت پھل ہاتھ پھول اسکول شہر

Not: Urdu dilinde bazı kelimeler ا یا da ہ ile bitmesine rağmen dişildir. Çoğul yaparken sadece ان kullanılır.

چڑیا ← چڑیاں گڑیا ← گڑیاں مالا ← مالان بندریا ← بندریاں

Dişil İsimler : Sonu ی ile biten isimler genellikle dişildir. Bu isimlerin çoğulu kelime sonuna ان eklenerek yapılır.

لڑکی ← لڑکیاں کرسی ← کرسیاں بلی ← بلیاں کاپی ← کاپیاں
کہانی ← کہانیاں روٹی ← روٹیاں باجی ← باجیاں

Ya-yı Maruf (ی) ile bitmeyen ama dişil olan isimlerin çoğulları bu isme ین eklenerek yapılır.

میز ← میزین تصویر ← تصویرین مسجد ← مسجدین
کتاب ← کتابین آنکھ ← آنکھیں جماعت ← جماعتین

Alıştırılmalar :

Aşağıda verilen kelimeleri kurallarına göre çoğul yapınız.

تھق درخت کمرہ تصویر مسجد میز کتاب